

Kopsavilkums par SIA “ZAAO” iesniegto nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifu projektu AEC¹ “Kaudzītes”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2024.gada 19.septembrī saņēma SIA “ZAAO” (turpmāk – ZAAO vai komersants) 2024.gada 19.septembra iesniegumu Nr.1.25/301 ar tam pievienotu **nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes pakalpojuma tarifu** projekta aprēķinu AEC “Kaudzītes”, bet 2024.gada 23.septembrī – tarifu projekta aprēķinu pamatojošus dokumentus (turpmāk – tarifu projekts):

	Regulatora noteiktais tarifs, EUR/t	Tarifu projekts, EUR/t	<i>Tarifu projekta izmaiņas, salīdzinot ar Regulatora noteikto tarifu, %</i>
1.Regulējamā pakalpojuma komponente	57,03	89,97	58
2. DRN* par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	51,45	61,69	20
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	56,12	67,30	20
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	60,80	72,90	20
1.+2. Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar DRN			
pie DRN likmes 110 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	108,48	151,66	40
pie DRN likmes 120 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	113,15	157,27	39
pie DRN likmes 130 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	117,83	162,87	38

*DRN - Dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu

Līdz 2024.gada 18.jūlijam regulēto pakalpojumu nodrošināja sadzīves atkritumu poligona “Kaudzītes” apsaimniekotāja SIA “AP Kaudzītes”, kas tālākai pārstrādei pieņēma nešķirotus sadzīves atkritumus (turpmāk – NSA) no Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona² (turpmāk – Vidzemes AAR) 3 pašvaldībām³.

[Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028. gadam](#) (turpmāk – valsts plāns) un [Atkritumu apsaimniekošanas likumā](#) (turpmāk – AAL)⁴ noteikts, ka uz sadzīves atkritumu poligonu bāzes līdz 2024.gada 30.jūnijam bija jāizveido atkritumu apsaimniekošanas reģionālie centri (turpmāk – AARC), kas atbilstoši reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem veiks AAR pašvaldību deleģētos pārvaldes uzdevumus, īstenojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā un reģionālajā plānā noteiktos atkritumu apsaimniekošanas mērķus.

Vidzemes AAR pašvaldības atbilstoši reģionālajā dokumentā “Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.- 2027. gadam”⁵ (turpmāk – VRAAP) noteiktajam nolēma AARC funkcijas deleģēt ZAAO, savukārt SIA “AP Kaudzītes” pašvaldības vienojās reorganizēt, pievienojot to ZAAO (process tika pabeigts 2024.gada 19.jūlijā) un izveidojot atsevišķu aprites ekonomikas centru (AEC) “Kaudzītes”, kurā tāpat kā līdz šim tiek sniegts regulētais pakalpojums.

2024.gada 30.jūlijā ZAAO reģistrējās Regulatorā NSA apstrādes pakalpojuma sniedzēju reģistrā un atbilstoši jaunajai metodikai⁶ izstrādāja tarifu projektu regulētā pakalpojuma nodrošināšanai AEC “Kaudzītes”, kurā saskaņā ar komersanta iesniegtajiem datiem tiek nogādāts

¹ Aprites ekonomikas centrs

² Saskaņā ar spēkā esošajos Ministru kabineta 2023.gada 13.jūnija [noteikumos Nr.301 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu.

³ Alūksnes, Balvu un Gulbenes novada pašvaldības, kā arī daļa no Madonas novada administratīvajām teritorijām, kas līdz 2023.gada 15.jūnijam bija apvienotas atsevišķā Malienas AAR atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 28.jūnija [noteikumos Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādītajam administratīvo teritoriju dalījumam.

Pārējās Vidzemes AAR pašvaldībās radītie NSA tiek nogādāti otrā ZAAO apsaimniekotājā AEC “Daibe”.

⁴ AAL pārejas noteikumu 56.punkts.

⁵ Apstiprināts 2023.gada 28.decembrī.

⁶ Regulatora 2024.gada 27.jūnija lēmums Nr.1/4 [“Nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifa un sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifa aprēķināšanas metodika”](#).

aptuveni 11,2 tūkst. tonnu atkritumu gadā, tostarp 60,5% jeb 6,8 tūkst. tonnu NSA no Alūksnes, Balvu un Gulbenes novada administratīvajām teritorijām.

AEC “Kaudzītes” tiek nodrošināta NSA sagatavošana apglabāšanai, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana komposta laukumā un kompostēšanas iekārtā KOLLVIK BIOCOMP 12/45, kā arī inerto un tālākai pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana krātuvē. AEC “Kaudzītes” tālākai apstrādei tiek pieņemti arī ražošanas atkritumi un būvgruži, kā arī dalīti vākti bioloģiskie atkritumi un citi dalīti vākti atkritumi.

Pašlaik komersants AEC “Kaudzītes” pieņemtajiem NSA piemēro⁷ Regulatora SIA “AP Kaudzītes” 2021.gada 16.decembrī apstiprināto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu⁸ un 2023.gada 11.decembrī noteiktu tarifa piemērošanas kārtību⁹, piemērojot tarifu ar DRN (bez PVN) – **108,48 EUR/t** (pie DRN likmes 110 EUR/t).

Pašreiz piemērotais tarifs vairs nesedz izmaksas vienas AEC “Kaudzītes” pieņemtās NSA tonnas apsaimniekošanai, kam pamatā ir šādi būtiskākie iemesli:

- apstrādei pieņemto NSA daudzuma samazinājums par 11%, kas saistīts gan ar dalītās vākšanas sistēmas un depoziņa sistēmas attīstību, gan ar reģionālo reformu, kā rezultātā Madonas novada Cesvaines un Lubānas pašvaldību administratīvās teritorijas iekļautas Vidusdaugavas AAR;

- izmaiņas apsaimniekotajos atkritumu apjomos pa tehnoloģiskajiem procesiem un apglabātā atkritumu daudzuma īpatsvara pieaugums, radot DRN izmaksu pieaugumu, kā arī nepieciešamība izveidot poligona gāzes savākšanas sistēmu, kā to nosaka 2024.gada 13.martā veiktie grozījumi Atļaujā A kategorijas piesārņojošajai darbībai AEC “Kaudzītes”;

- ekspluatācijas izmaksu regulētā pakalpojuma nodrošināšanai pieaugums, kā arī personāla izmaksu, sabiedrības izglītības izmaksu, izmaksu vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai atbilstoši vides normatīvajos aktos noteiktajām prasībām u.c. izmaksu pieaugums.

Kopumā prognozēts tarifa pieaugums par 40% pie DRN likmes 110 EUR/t, kas spēkā 2024.gadā.

ZAAO reģistrēta 1998.gada 20.novembrī un tās kapitāldaļu turētājas ir 11 Vidzemes AAR pašvaldības¹⁰.

Saskaņā ar SIA “AP Kaudzītes” 2023.gada pārskatu kopējais neto apgrozījums no AEC “Kaudzītes” apsaimniekošanas bija 1,34 milj. EUR, tai skaitā ieņēmumi no regulētā pakalpojuma sniegšanas – 0,69 milj. EUR jeb 51% no kopējiem pamatdarbības ieņēmumiem, pārskata gadu noslēdzot ar peļņu – 224 tūkst EUR.

Saskaņā ar ZAAO sniegtajām prognozēm plānots, ka 2024.gadā apgrozījums no AEC “Kaudzītes” apsaimniekošanas būs ~1,40 milj. EUR, tai skaitā ieņēmumi no regulētā pakalpojuma sniegšanas – ~0,77 milj. EUR jeb 55% no kopējiem pamatdarbības ieņēmumiem, pārskata gadu noslēdzot ar prognozētu kopējo peļņu ~76 tūkst EUR apmērā, tostarp ~25,3 tūkst. EUR zaudējumus no regulētā pakalpojuma sniegšanas.

Tarifu projekts aprēķināts, ņemot vērā spēkā esošos līgumus, resursu, preču un pakalpojumu cenas, kā arī 2024.gada faktiskās un 2025.gadā prognozētās atkritumu plūsmas, izmaksas un apsaimniekoto atkritumu apjomus.

Detalizēts tarifu projekta aprēķins redzams **1.tabulā**, bet tarifu projekta aprēķinu veidojošo komponentu salīdzinājums ar pašreiz piemēroto tarifu AEC “Kaudzītes” un citiem regulētā pakalpojuma sniedzējiem valstī ir apkopots Regulatora tīmekļvietnē ievietotajā [infografikā](#).

⁷ Atbilstoši AAL pārejas noteikumu 58.punktam Regulatora apstiprināto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu piemēro līdz spēkā stāties Regulatora apstiprināts NSA apstrādes tarifs.

⁸ [Regulatora 2021. gada 17. decembra lēmums Nr. 140 “Par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “AP Kaudzītes” sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifiem”](#).

⁹ [Piemērošanas kārtība](#) atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā noteiktajām DRN likmēm, kas tika paaugstinātas no 2024.gada 1.janvāra.

¹⁰ Valmieras (52,88%), Cēsu (23,75%), Limbažu (6,55%), Smiltenes (3,18%), Gulbenes (3,13%), Alūksnes (3,13%), Balvu (2,98%), Valkas (2,27%), Madonas (1,88%), Siguldas (0,21%) un Saulkrastu (0,04%) novadu pašvaldības.

ZAAO tarifu projekta (TP) aprēķins* AEC "Kaudzītes", salīdzinot ar pašlaik Regulatora SIA "AP Kaudzītes" noteikto regulēto tarifu poligonā "Kaudzītes", EUR

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
1.	Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums	I_{not}	3 920	29 034	641
2.	Personāla izmaksas	I_{pers}	137 648	249 013	81
3.	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	I_{saimn}	261 908	286 158	9
3.1.	Ekspluatācijas, remontu un uzturēšanas izmaksas transportlīdzekļiem, iekārtām, mehānismiem un būvēm, kā arī izmaksas materiāliem regulējamā pakalpojuma nodrošināšanai (t.sk. noma) pa šādiem procesiem:		203 747	180 631	-11
3.1.1.	Izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai		29 938	44 010	47
3.1.1.1	<i>atkritumu mehāniskās apstrādes izmaksas</i>		23 805	35 677	50
3.1.1.2	<i>atkritumu bioloģiskās apstrādes (kompostēšana, transformēšana biogāzē, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas</i>		4 576	8 081	77
3.1.1.3	<i>atkritumu sagatavošanas tālākai reģenerācijai pēc mehāniskās pārstrādes (sagatavošana pārstrādei, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas</i>		1 557	252	-84
3.1.2.	izmaksas sadzīves atkritumu pieņemšanai pārkraušanas stacijās un nogādāšanai uz citiem AARC* infrastruktūras objektiem		-	-	-
3.1.3.	Izmaksas sadzīves atkritumu apglabāšanas nodrošināšanai:		172 930	132 489	-23
3.1.3.1	<i>inerto atkritumu transportēšanas uz apglabāšanas krātuvi, izlīdzināšanas, blietēšanas, starpslāņu klājuma un nogāžu veidošanas, krātuves ceļu izbūves, to uzturēšanas u.c. izmaksas, kas nav iekļautas citu tehnoloģisko procesu sastāvā</i>		19 826	34 932	76
3.1.3.2	<i>poligona gāzes savākšanas un utilizācijas izmaksas</i>		-	507	-
3.1.3.3	<i>infiltrāta un citu notekūdeņu apsaimniekošanas izmaksas</i>		153 103	97 050	-37
3.1.4.	izmaksas pārējo AARC* infrastruktūras objektu uzturēšanai, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		879	4 133	370
3.2.	Izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai poligona darbības laikā		12 652	14 286	13
3.3.	Sadzīves atkritumos konstatēto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas un nodošanas izmaksas		531	393	-26
3.4.	Izmaksas sabiedrības izglītības pasākumu finansēšanai attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā		303	3 671	1111
3.5.	Pētniecības un attīstības darbības izmaksas		-	-	-
3.6.	Poligona slēgšanas un reaktivācijas izmaksas un izmaksas, kas saistītas ar slēgtā poligona monitoringu un uzturēšanu		2 539	8 033	216
3.7.	Administrācijas izmaksas, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		14 200	23 171	63
3.8.	Nodevu maksājumi		1 140	1 457	28
3.9.	Pārējās izmaksas		26 795	54 515	103
4.	Ekspluatācijas izmaksas, EUR (2.+3.)	I_{ekspl}	399 556	535 171	34
5.	Nodokļu maksājumi	I_{nod}	225	204	-9
6.	Kredīta procentu maksājumi un pamatsummas atmaksa, t.sk. izmaksas, kas saistītas ar komersanta finansiālo vai citu līdzvērtīgu nodrošinājumu	I_k	15 466	15 025	-3
7.	Ieņēmumi saskaņā ar metodikas 10. un 11.punktu	I_{en}	13 486	7 666	-43
8.	Izmaksas kopā, EUR (1.+4.+5.+6.) -7.		405 681	571 768	41
9.	Rentabilitāte (7%)	I _r	28 398	40 024	41
10.	Pilnās izmaksas (ar rentabilitāti), EUR (8.+9.)	I_p	434 079	611 792	41
11.	Izmaksas uzkrājumam DRN segšanai, EUR	I_{DRN}	-	-	-
12.	Atkritumu daudzums, kuru plānots pieņemt apstrādei vai apglabāšanai kārtējā gadā, t	Q	7 611	6 800	-11
13.	Atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā, t	Q _{ap}	3 560	3 813	7
14.	Proporcija starp poligonā apglabāto un apstrādei vai apglabāšanai pieņemto sadzīves atkritumu daudzumu, % (13./12.)		46,77%	56,08%	20

Nr.	Posteņi	Apz.	Regulatora noteiktais tarifs	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdzinot Regulatora noteikto tarifu
			EUR	EUR	%
15.	TARIFS:				
15.1.	Regulējamā pakalpojuma komponente, EUR/t (10./12.)	K _{reg}	57,03	89,97	58
15.2.	Uzkrājuma komponente DRN segšanai, EUR/t (11./12.)	U _{DRN}	-	-	-
15.3.	Dabas resursu nodoklis par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu, EUR/t (14. * DRN saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu)	M _{DRN}			
	pie DRN likmes 110 EUR/t		51,45	61,69	20
	pie DRN likmes 120 EUR/t		56,12	67,30	20
	pie DRN likmes 130 EUR/t		60,80	72,90	20
15.4.	Tarifs ar Dabas resursu nodokli, EUR/t (15.1. + 15.2. +15.3.)	T _{ar DRN}			
	pie DRN likmes 110 EUR/t		108,48	151,66	40
	pie DRN likmes 120 EUR/t		113,15	157,27	39
	pie DRN likmes 130 EUR/t		117,83	162,87	38

* Tarifu projekts aprēķināts saskaņā ar Regulatora 2024.gada 27.jūnija lēmuma Nr.1/4 [“Nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes tarifa un sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifa aprēķināšanas metodika”](#) prasībām

NSA apstrādes tarifs (ar DRN), kuru apstiprina Regulators, ir tikai viena daļa no kopējās nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas¹¹, kas jāmaksā atkritumu radītājam. Pārējās atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas veido pašvaldības lēmumā apstiprinātā maksa par sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu, šķirošanu un citām normatīvajos aktos noteiktajām darbībām, ko veic pirms atkritumu reģenerācijas un kas samazina apglabājamo atkritumu apjomu, par uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un atkritumu apsaimniekotājs.

Ūdenssaimniecības, depozīta sistēmas un atkritumu departamenta
Depozīta sistēmas un atkritumu nodaļa
30.09.2024.

¹¹ Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.pants